

הערות ועיונים מהרב חיים פרידלנדר ז"ל לספר דעת תבונות - עיונים [2]

(יח) אמר השכל - **מה שנוכל להשיג** [2] בענין זה הוא, כי האל ית"ש הוא תכלית הטוב ודאי. ואמנם, **מחק הטוב הוא להטיב**, וזה הוא מה שרצה הוא ית"ש - לברוא נבראים כדי שיוכל להטיב להם, כי אם אין מקבל הטוב אין הטבה.

[2] "מה שנוכל להשיג" - **השגתינו מוגבלת היא, אין אנו יכולים להשיג שום השגה בעצם מהותו ית' האין-סופית**. כשם שכל נברא מוגבל במהותו ובמציאותו, כך אפשרות השגתו מוגבלת היא, ואינו יכול להבין את האין-סופי הבלתי מוגבל, ואף לא את עצם מחשבותיו ואת עצם רצונו ית'. (עי' ליקוטי הגר"א בסוף פירושו לספר "ספרא דצניעותא", דפוס וילנא, בענין סוד הצמצום וז"ל: "וידוע כשם שהוא בעל בלתי תכלית - כן רצונו").

לכן רבינו מדגיש: **"מה שנוכל להשיג"**, כלומר מה שהשי"ת גילה לנו **לפי השגתינו**. וכך מדגיש רבנו להלן ב"כללי פתחי חכמה ודעת" (כלל א) על כוונת הבריאה: "מה שנודע לנו מכוונת המאציל בזה... עיי"ש.

לכן - **"מחק הטוב הוא להטיב"**, כפי שנאמר להלן, לא נאמר על עצמותו יתב', כי אין הוא מוגבל על ידי חוקים. אלא, ההכרה שהשי"ת הוא תכלית הטוב, וכן **הכלל "שמחק הטוב הוא להטיב" - הם גילויים שחידש וגילה השי"ת לפי השגתינו ולמעננו**, כדי שנוכל להבין את המידות האלה, ונלך ונדבק בדרכיו אלה שרצה לגלות לנו, ונדע כיצד למלא את רצונו שגילה לנו בזה. (וכן מבואר בספר "עץ חיים" מהאריז"ל, מובא לעיל בסוף המבוא בהערה 5: "כשעלה ברצונו יתברך שמו לברא את העולם כדי להטיב לברואיו, ויכירו גדולתו, ויזכו להיות מרכבה למעלה לדבוק בו יתברך...") - גילוי מידת חסדו הוא כדי ללמד אותנו איך להיות דבק בו על ידי ההליכה בדרכיו).